

Sporen uit het verleden 15

Spoorzoeken langs de lijnen van de vroegere Nederlandsche Tramweg Maatschappij

Tramlijnen Groningen - Drachten - Gorredijk - Oosterwolde - Hijkersmilde - Assen

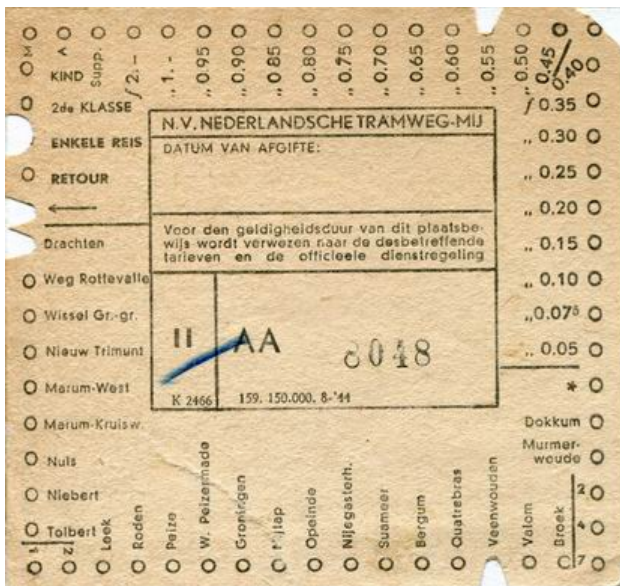

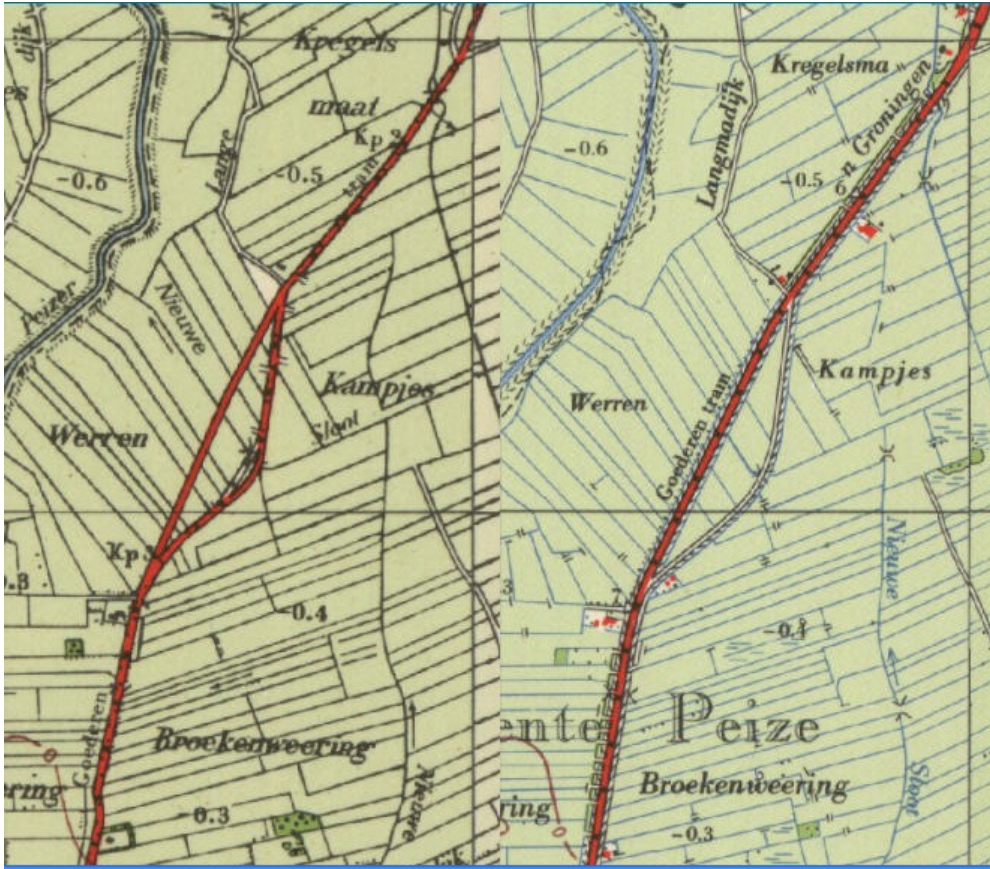
Stichting NVBS-Excursies (SNE)

zaterdag 13 augustus 2016 en zaterdag 17 september 2016

1. Tramstation aan de Peizerweg in Groningen, rond 1920. *Ansicht*

2. Rond 1958 is tussen Peizermade - Peizerwold de trambaan langs de reeds eerder verlegde weg gelegd.

3. Peizerwold, 17 oktober 1981, NS DH2 3217. Foto: Railcolor

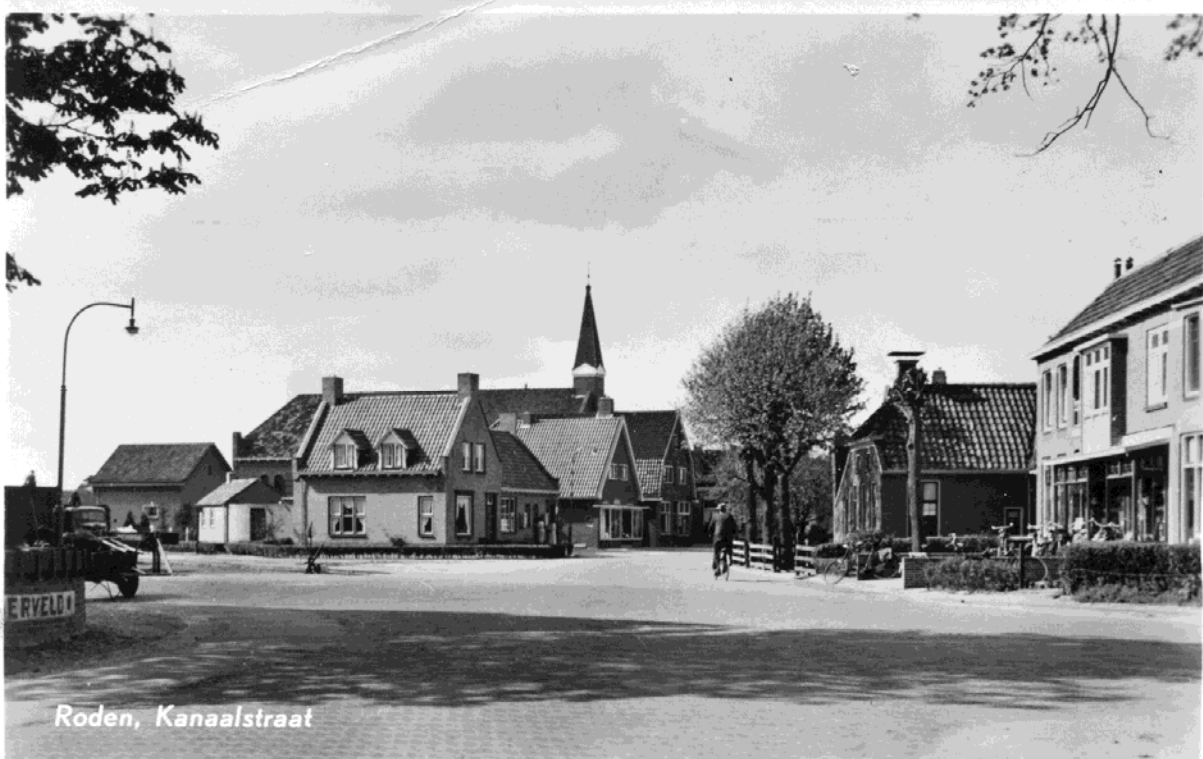

Gron.-Straatweg met Zuivelfabriek — Peize

4. Peize, rond 1925. emplacement aan de Groninger Straatweg, links de zuivelfabriek.
Ansicht : Uitgave H. Kemkers Peize, Foto L. Houwtuin

5. Peizerdiep, april/mei 1973. Lok 30 van de TramwegStichting met rijtuig C 42 en NS C 290 op de brug.

6. Roden, Kanaalstraat, rond 1955. Links een stootjuk en rechts daarvan een wissel met wisselsein.
Ansicht : Uitg. Wed. E. Datema, Rookartikelen, Roden

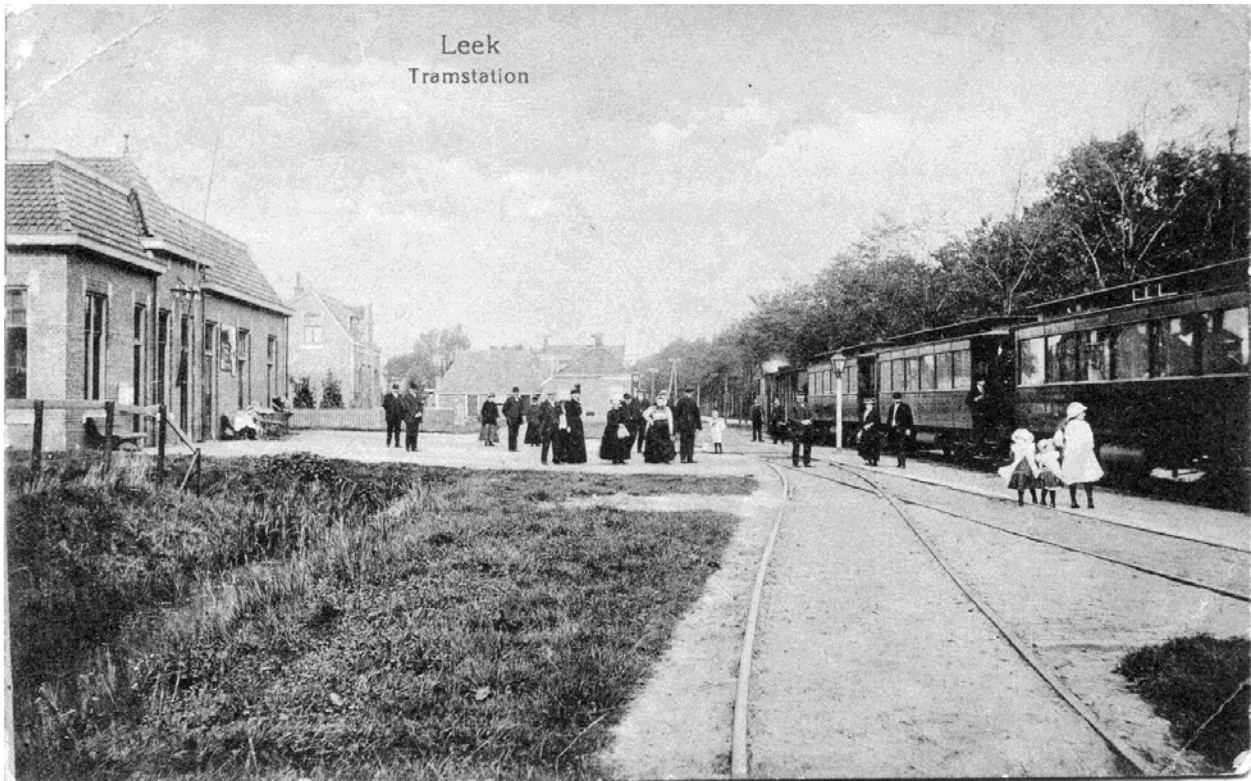
7. Trein uit de richting Nietap voor Roden, 24 augustus 1977. NS lok 2409 met goederenwagens.
Foto: J.P. Loman

8. Tolhuis bij De Zulthe, tussen Roden en Nietap. *Repro ansicht*

9. De brug over het Hoofddiep / Leekstervaart op 21 augustus 1965. NS lok 459 met goederentrein.
Foto : J.F. Schuld

10. Leek, rond 1915. Station, chefswoning en grote Henschel met personentram richting Drachten.
Ansicht : Uitg. V.v.V. "Leek en Omstr."

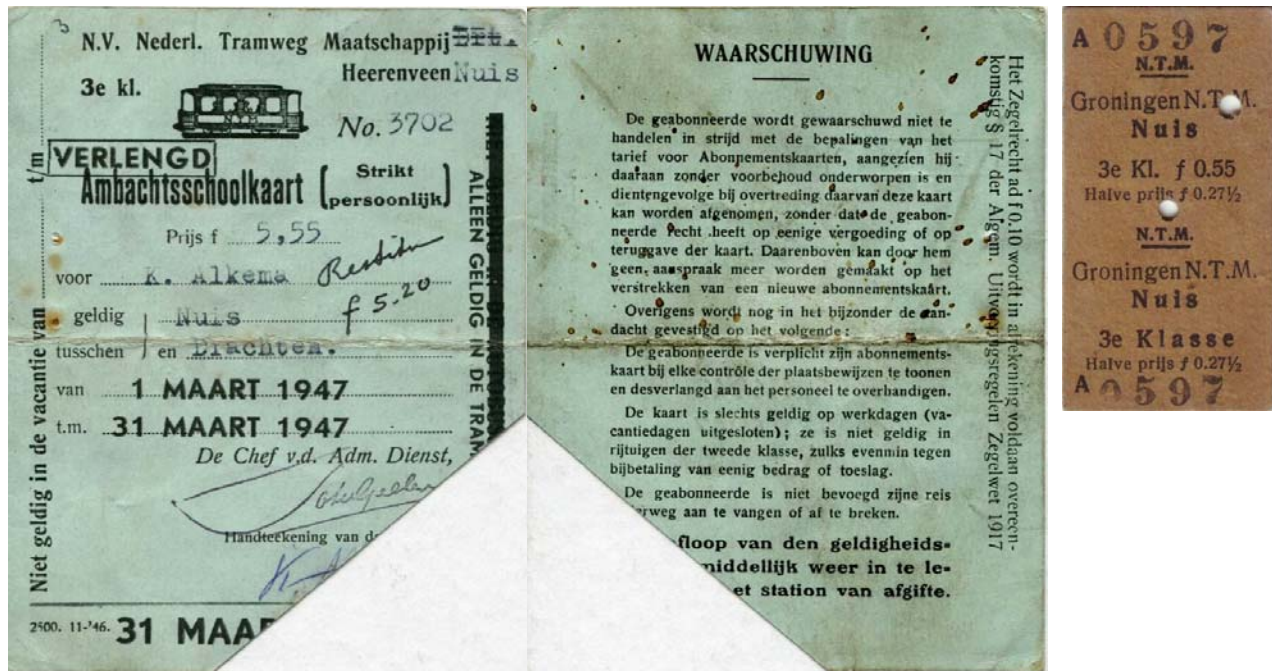
11. Tolbert, 25 juli 1985. NS lok 2407 rangeert op het emplacement bij Van der Werff.
Foto : J.J. Buikstra

12. Tolbert, 30 april 1985. NS DH2 3212 en 3231 tijdens de NVBS excursie. Het spoor is speciaal vrijgemaakt. Foto : M. van Ee

13. Tolbert, Zuiderweg, 4 april 1969. NS lok 457. Foto : L.E. van der Ley

14. Niebert, rond 1915. Tram bij tramhalte Vermeulen. *Ansicht : Uitgave J. Vermeulen*

15. Nuis, 1938. Trambaan. *Ansicht* : VAKA

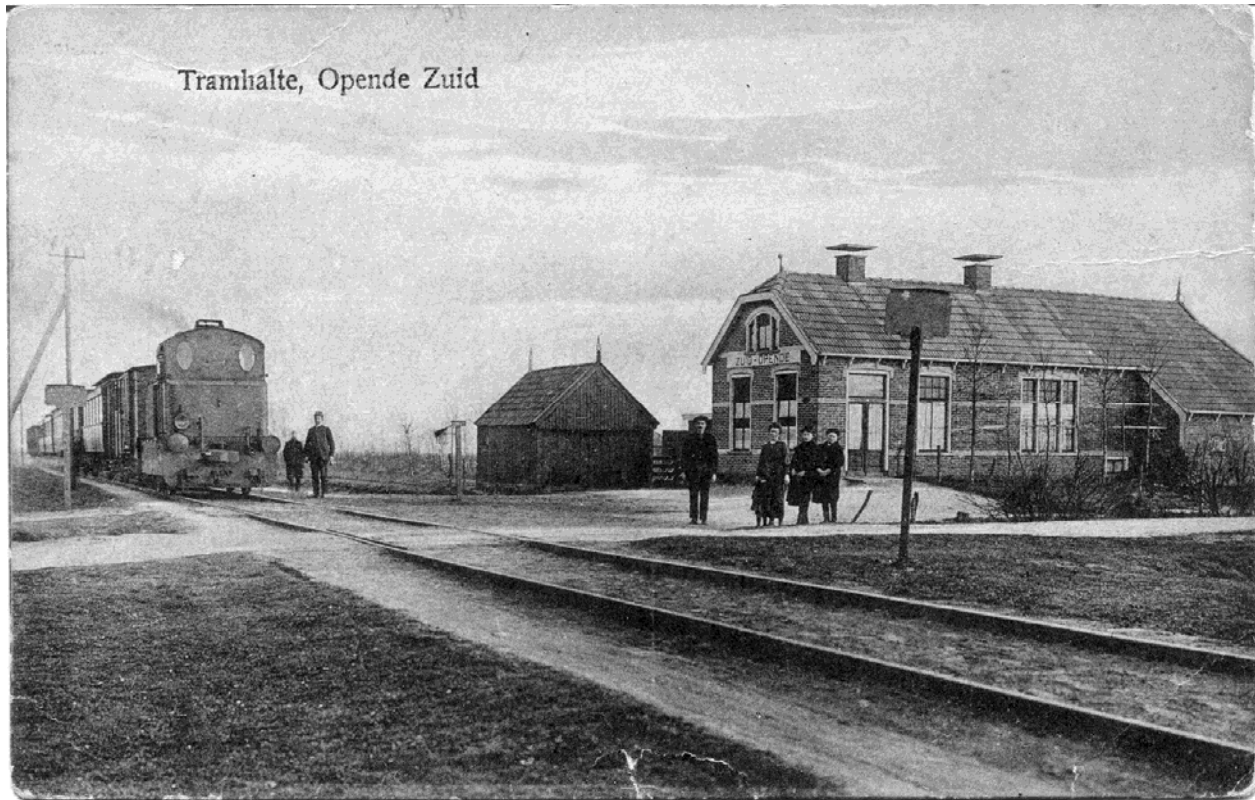
16. Marum Kruisweg, rond 1935. In de verte een Maffei lok met tram richting Groningen. *Ansicht*

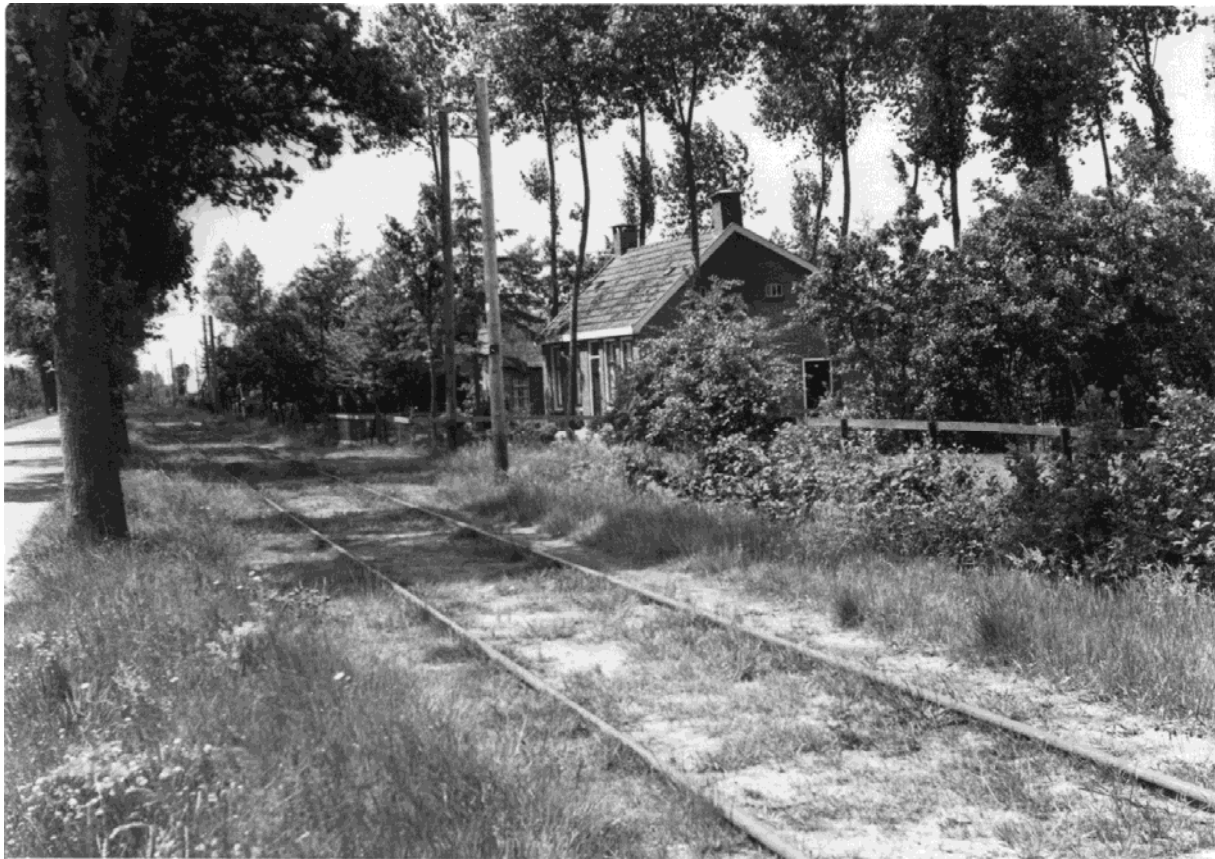
17. Marum Kruisweg, 4 april 1969. NS lok 457. Foto : L.E. van der Ley

18. Marum West, rond 1920. Tramhalte café H. Homan. Ansicht : H.J. Datema, Fotograaf, Groningen

19. Opende Zuid, rond 1920. Een Maffei lok met personentram richting Drachten.
Ansicht : Uitgave G. Storteboom.

20. Folgerenlaan, 17 juni 1937. Trambaan ter hoogte van sloperij Nicolai. *Foto : L.J. Biezeveld*

21. Drachten Folgeren, in 1957 is de lijn naar het industrieterrein gelegd, kort daarna is de lijn naar Drachten Noord gesloten.

22. Folgeren, 17 juni 1937. 2 personentrams met elk een Maffei lok, linkt uit Leeuwarden en rechts uit Groningen. Foto : L.J. Biezeveld

23. Folgeren, 21 augustus 1965. NS lok 458 met Dg op de lijn richting industrieterrein. Haaks op de tramlijn lag tot 1948 de lijn uit Veenwouden. Foto : L.J. Biezeveld

24. Drachten industrieterrein. Rond 1965 is de tramlijn aan de andere zijde van de Noorderhogeweg gelegd.

25. Drachten, Noorderhogeweg, 21 augustus 1965, NS lok 458 met goederentram en achteraan 2 blokkendozen t.b.v. een NVBS excursie. Foto : L.J. Biezeveld

26. Drachten, 25 juli 1973. NS lok 615 met goederenwagens op het nieuwe wisselspoor ten westen van de Noorderhogeweg. Foto: Railcolor

27. Drachten, Philips. Vertrek van de eerste goederentram van de Philips vestiging.

28. Drachten Noord, rond 1935. Overzicht van het station met emplacement gezien vanaf het dak van de rijtuigenloods. Rechts buiten beeld waren de werkplaatsen.

29. Drachten Zuid, rond 1900. Rechts het eerste station uit 1884 en een rangerende tram. *Ansicht*

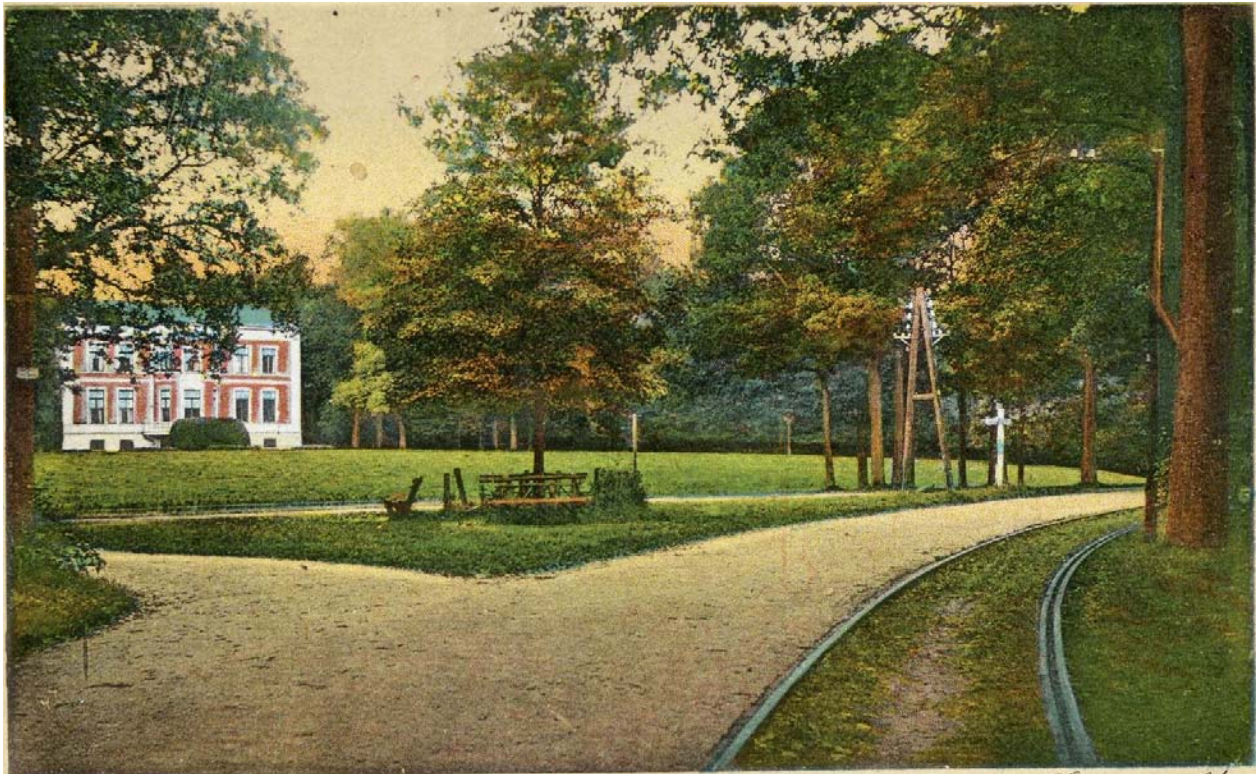

30. Otterterp, rond 1946. Hotel Het Witte Huis. *Ansicht*

OLTERTERP.

31. Olterterp, rond 1920. Trambaan *Ansicht* : Uitgevers: Maatschappij "Rembrandt", Utrecht

Olterterp.

Lauswold.

32. Olterterp, rond 1920. Trambaan bij Lauswold *Ansicht* : Uitgevers: Maatschappij "Rembrandt", Utrecht.

33. Beetsterzwaag, rond 1900. Hotel de Herder met opschrift "TRAM-HALT"
 Ansicht : Uitg. R. Lammers, Drachten.

34. Beetsterzwaag, rond 2015. Het pand van Hotel de Herder als restaurant Kota Radja. Foto : www.erfgoedfoto.nl

2 afstempelingen gezet door de postconductor in de tram meerrijdende postwaggen

35. Beetsterzwaag, tracé van voor en na 1914.

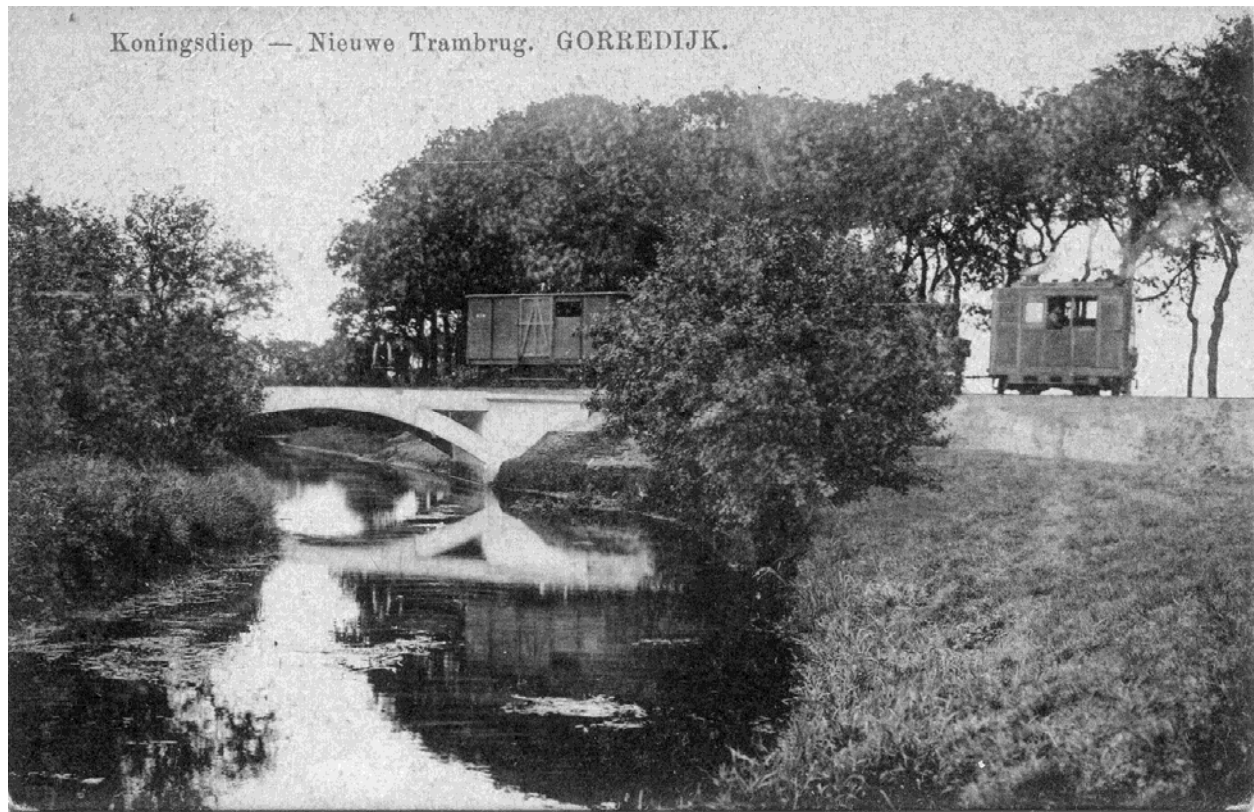
36. Beetsterzwaag, Boschlust, rond 1900. Logement en de tram naar Drachten.
 Ansicht : Uitg. R. Lammers, Drachten.

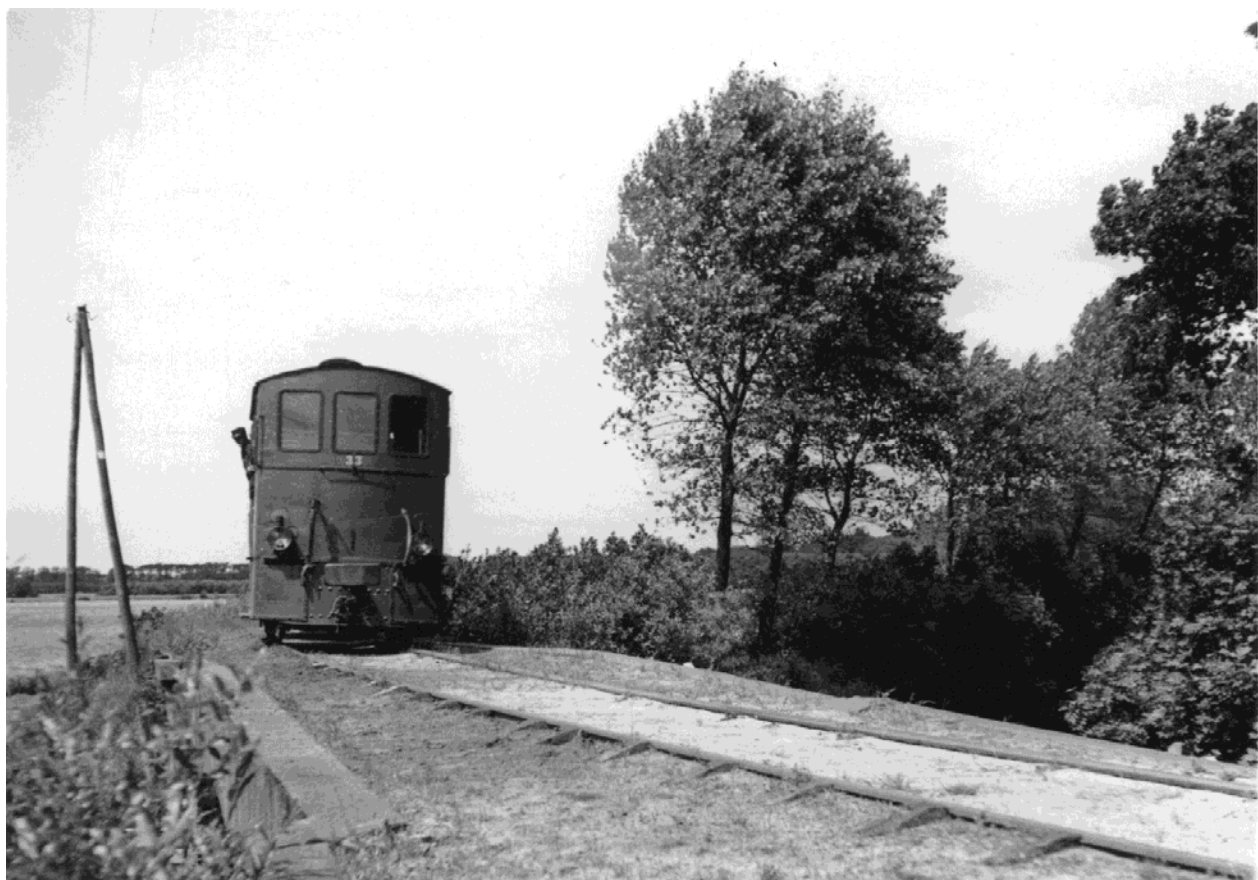
37. Beetsterzwaag, rond 1920. Het nieuwe pand Boschlust als tram station.
Ansicht : Uitgaaf Lolke Wierda- Beetsterzwaag.

38. Koningsdiep, 23 augustus 1883. lok 9 met AB 6 en een postbagagewagen in de richting Drachten op de brug over het Oud Diep. *Repro : L.J. Biezeveld*

39. Koningsdiep, 1910. Een kleine Henschel met een korte goederentram op de nieuwe brug.
Ansicht : Uitg. Fa. R. Kiemstra, Gorredijk

40. Koningsdiep, 17 juni 1937. Lok 33 met tram op de nieuwe brug. *Foto : L.J. Biezeveld*

41. De situatie bij het Koningdiep en bij het Goddeloze tol van voor en na 1914.

42. Goddeloze tol, 23 augustus 1882. lok 9 met tram richting Gorredijk. *Repro : L.J. Biezeveld*

43. Goddeloze tol, rond 1920. In het midden het oude tolhuis, links daarvan de oude tramroute. Rechts de omgelegde tramlijn. *Repro*

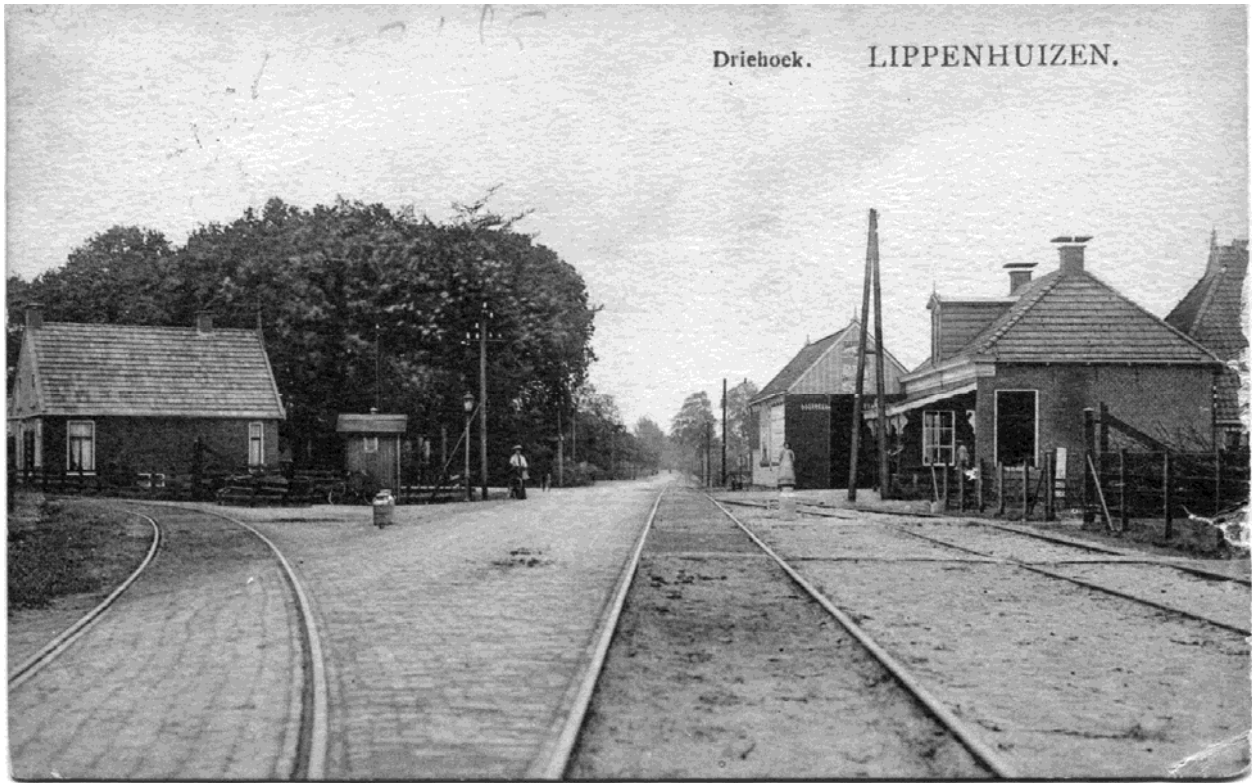

Uitg. G. L. v. d. Zwaag.

Lippenhuizen (Driehoek.)

A. de Boer - Douda

44. Lippenhuizen, Driehoek, rond 1910. Oorspronkelijke route van de lijn Gorredijk- Drachten.
Ansicht : Uitg. G.L. v.d. Zwaag.

45. Driehoek, 1910. Wisselplaats in de lijn richting Oosterwolde en links de verruimde boog achter de huizen langs richting Drachten. *Ansicht*

46. Lippenuizen, Driehoek, rond 1959. Tramlijn richting Oosterwolde ten tijde van NS exploitatie. *Ansicht : Boekhandel Lageveen - Gorredijk*

47. Lippenhuizen, rond 1960. Tramlijn ter hoogte van de kerk.
Ansicht : Boekhandel Lageveen - Gorredijk

48. Hemrik, rond 1915. Trambaan. *Ansicht*

49. Wijnjeterp, De Driehoek, rond 1915. Trambaan ter hoogte van Sparjebird. Op het bord staat : "de toegang tot den tramweg is verboden". *Ansicht*

50. Wijnjeterp, rond 1915. De brugwachterswoning en de trambrug. *Ansicht*

51. Wijnjeterp, rond 1915. Een kleine Henschel lok uit de serie (16-21) met een personen tram voor de brug over de Opsterlandse Compagnonsvaart. *Ansicht*

52. Foto volgens het krijtopschrift op de lok genomen op 24 september 1917. Bij een zandafgraving t.b.v. zandwinning voor baanonderhoud.

53. Hoornsterwaag, rond 1925. Politieaan Jelke Heersma en Sjoerdje Knevelman (Sjut). *Ansicht*

54. Donkerbroek Links tracé van voor 1958. Rechts de situatie van na 1962, de tramlijn volgde de omgelegde (parallel)weg.

55. Donkerbroek, 23 juni 1962. NS lok 453 met tram nr. 5020 op de in 1958 aangelegde los- en laadplaats / wisselplaats. Foto : N.J. van Wijck Jurriaanse

56. Tjongerbrug, 1 september 1962. De klapbrug voor het wegverkeer is al vervangen door een vaste brug. Voor en na de trambrug ligt (nu nog steeds) een duiker onder de tramlijn (en de weg). Foto R. Ankersmit

57. Hoek Makkinga, 26 mei 1961. NS lok 453 met kolenwagen. Rechts de bak van koppelwagen NTM K 10 in gebruik als schuurtje voor wegonderhoudspersoneel. Foto : F. v.d. Gragt

58. Oosterwolde, rond 1967. Tracé van de tramlijn en op de achtergrond het tramstation. Ansicht : Frits Jansen, Oosterwolde (Fr.)

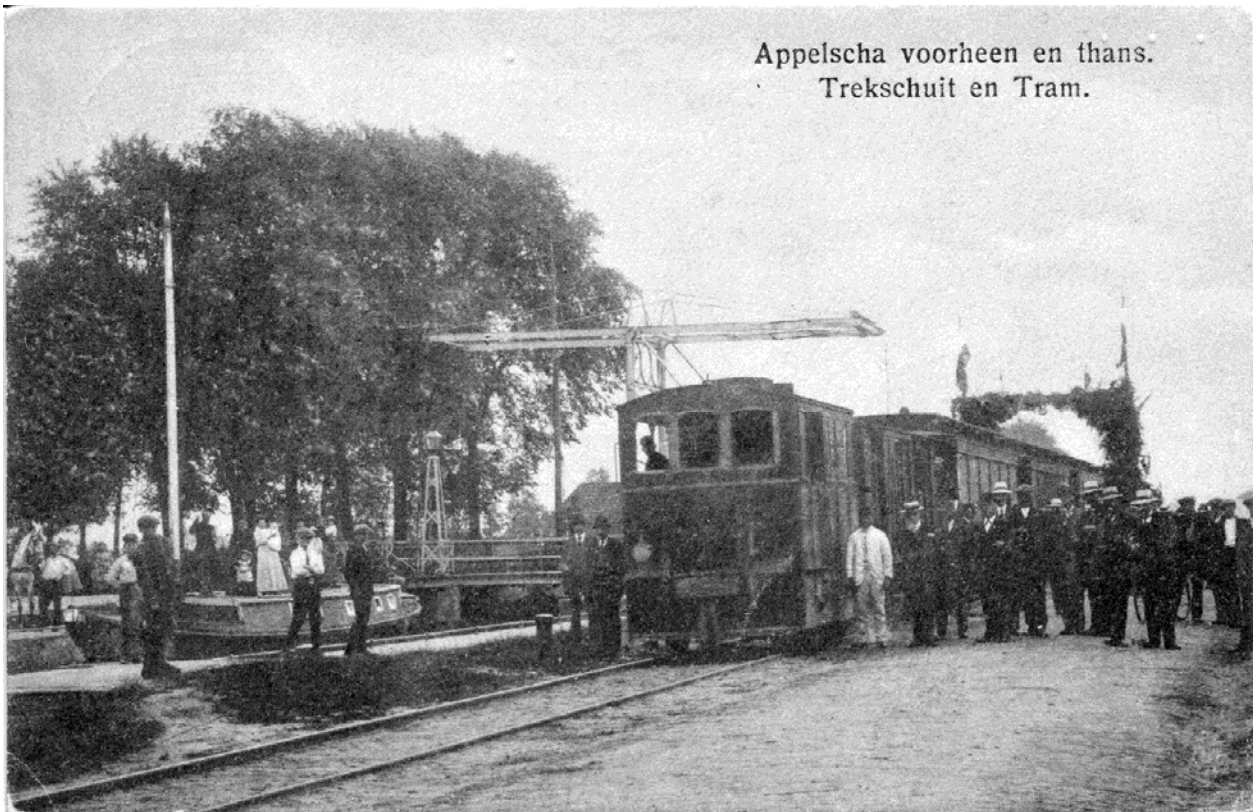
59. Oosterwolde, rond 1911. Tramstation direkt na de opening. Op de achtergrond de watertoren, kolenloods, lokloods en rijtuigloods. *Ansicht : J.K. Luiting, Café (Het Wapen van Ooststellingwerf)*

60. Appelscha, Stokersverlaat, 1 juli 1961. NS lok 251 rangeert goederenwagens. *Foto : J.C. de Jongh*

61. Appelscha, Stokersverlaat, rond 1949. Voormalige tramhalte café Hulst
Ansicht : Uitg. Joh Oosterloo - Appelscha

62. Appelscha, 1 juli 1915. De eerste tram, links in de sluis de trekschuit. *Ansicht*

63. Appelscha, rond 1915. Tramlijn ter hoogte van het postkantoor. *Ansicht : Uitg. J. Alma*

64. Appelscha- Leemdijk

65. Appelscha, Leemdijk, december 1936. Halte ter hoogte van de Grensscheiding.
Foto : Foto: M. Wladimiroff, verzameling : L.J. Biezeveld

66. Hijkersmilde, december 1936. Lokloods en watertoren.
Foto : Foto: M. Wladimiroff, verzameling : L.J. Biezeveld

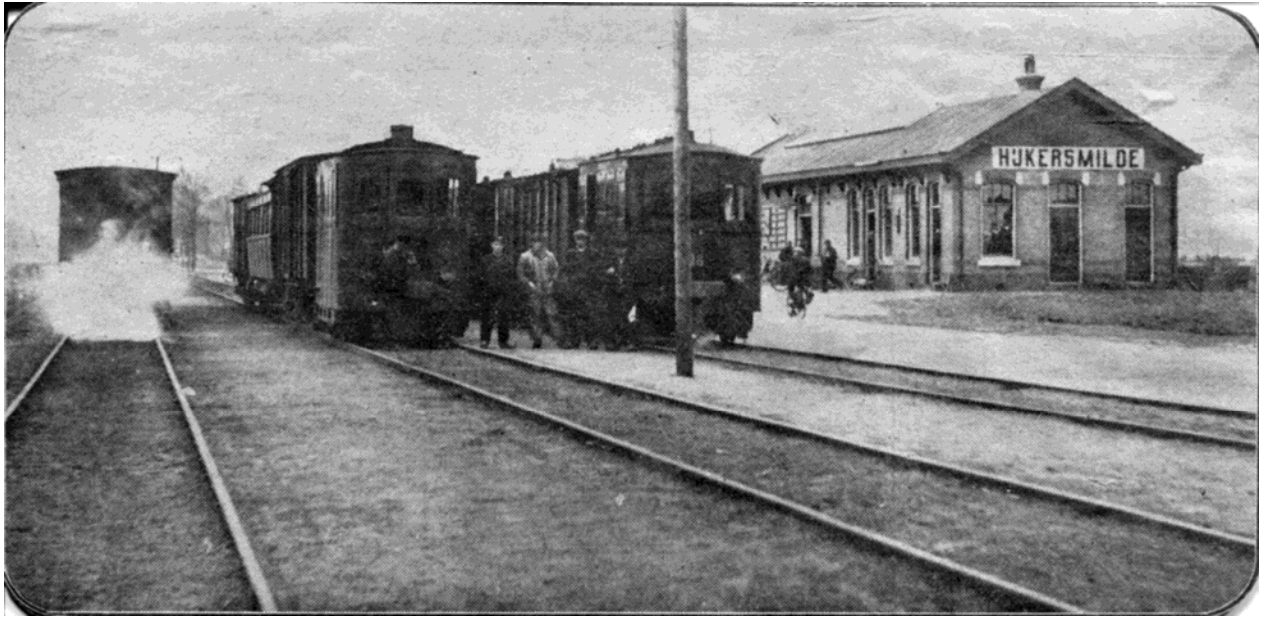

67. Hijkersmilde, 1960. Emplacement waar vroeger de lokloots, kolenloots en watertoren gestaan hebben. Op de achtergrond de beamtewoningen. Foto : R.K. de Jong

Trainstation Hijkersmilde

68. Hijkersmilde, rond 1920. Chefswoning en station. Ansicht : Uitgave M. v. Hasselt, Smilde.

69. Hijkersmilde, februari 1933. Aankomst laatste tram uit Meppel. *Krantenknipsel*

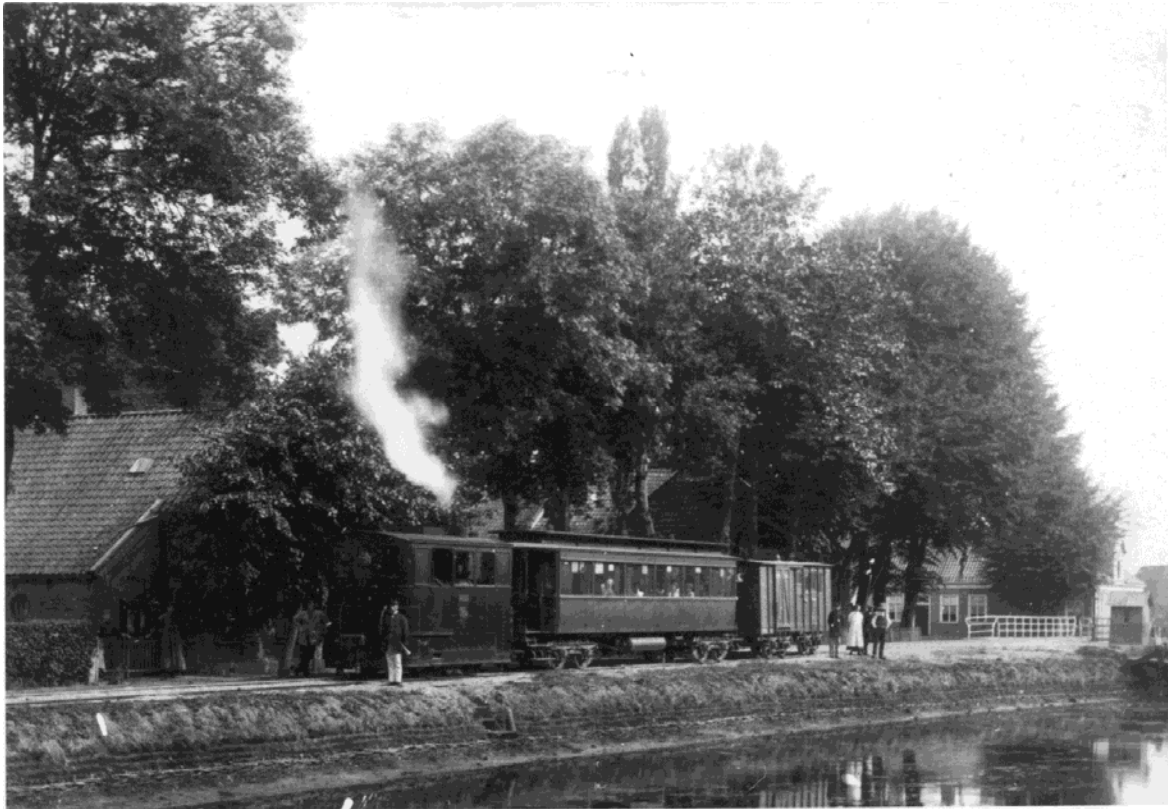
70. Smilde, Witte Wijk, december 1936. Ophaalbrug.
Foto : M. Wladimiroff, verzameling : L.J. Biezeveld

71. Smilde, Koopbakkersdraai, december 1936. Wisselplaats met een gesloten NS goederenwagen.
Foto : Foto: M. Wladimiroff, verzameling : L.J. Biezeveld

72. Bovensmilde, Grietmansbrug, rond 1930. Agentschap en kleine Henschel lok 17 met personentram op wisselplaats. Foto

73. Bovensmilde, Van Liersbrug, rond 1915. Grote Henschel lok nog voorzien van bekerkoppelingen met machinist Riemersma en conducteur Bakker. *Ansicht*

74. Kloosterveen. Tracé achter de huizen langs. In her verlengde van de tramlijn langs het kanaal uit Hijkersmilde lag de los en laadplaats.

75. Bovensmilde, Norgervaart, december 1936. Rechtdoor de los- en laadplaats. Naar links de lijn richting Assen, achter de huizen langs. Foto : Foto: M. Wladimiroff, verzameling : L.J. Biezeveld

76. Bovensmilde, Norgervaart, rond 1930. Brug over de Norgervaart. De paal rechts is voor seingeving voor de scheepvaart, links boven de brugwachterswoning is het brugsein voor de tram zichtbaar. Foto

77. Bovensmilde, Norgervaart, december 1936. Draaibrug en brugsein.
Foto : Foto: M. Wladimiroff, verzameling : L.J. Biezeveld

78. Assen. Tracé ter hoogte van de electriche rolbrug.

79. Assen, rond 1930. De elektrische rolbrug over het Noord Willemskanaal. Foto

80. Assen, rond 1925. tramstation. Foto

Verantwoording

De scans van de plaatsbewijzen zijn beschikbaar gesteld door Gerrit C. van Straaten van de Stichting NVBS Railverzamelingen (SNR).

Bronvermelding

Boeken

De stoomtrams van Friesland en N.W.-Overijssel L. Bijkerk, H. Brouwer, J.H.S.M. Veen WYT
Friesland rond per tram J.J. Tiedema, J.J. Buikstra 1982 Kluwer
Friesland rond per tram J.J. Tiedema, J.J. Buikstra 1994 Schuyt & Co Uitgevers
De goederenwagens van de Nederlandse tramwegen A. Dijkers 1996 Schuyt & Co blz. 94

Links

Algemeen

<http://noordwolde.jellejan.de/>

<http://bng0021.home.xs4all.nl/WS/>

modelspoor museum Sneek

<http://www.modelspoormuseum.nl/nl/COLLECTIES/NTM/Routebeschrijving.html>

Oude kaarten

<http://www.topotijdreis.nl/>

Groningen- Drachten

<http://www.spoorplaatjes.nl/>

<http://www.spoorplaatjes.nl/gron-drachten/groningendrachten0.htm>

Drachten

<http://www.spoorverledendrachten.nl/>

Koningsdiep

<http://gorredijkhistorie.nl/index.php/nl/page/view/40>

Hijkersmilde

<http://www.bouwknecht.nl/>

<http://www.bouwknecht.nl/historie>

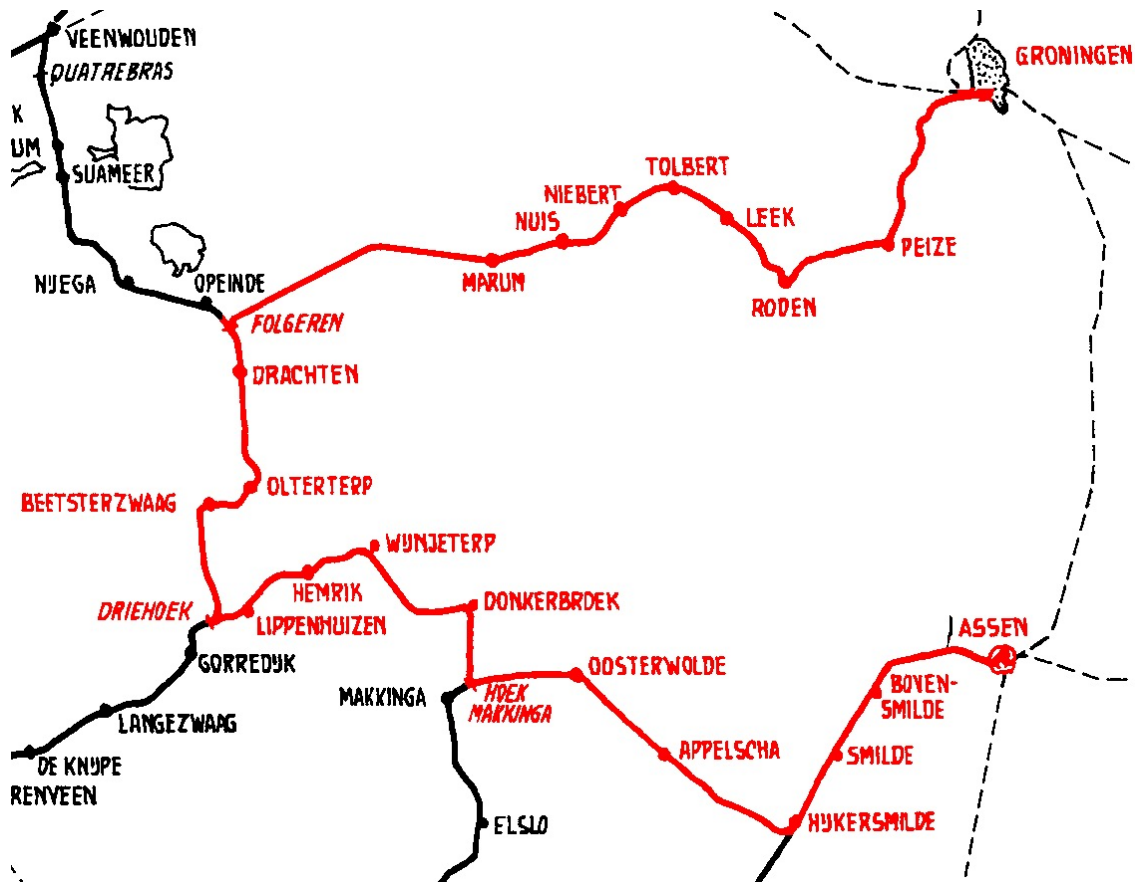
<http://www.bouwknecht.nl/websites/467/images/a4-placemat.pdf>

De volgende baanvakken of de aansluiting erop zullen we bekijken :

Baanvak		Lengte in km	Opening	Sluiting Personen	Sluiting Goederen	Bijzonderheden
Drachten	Groningen	41,2	1-10-1913	8- 5-1948 2- 6-1985	8- 5-1948 26- 4-1985	racc. N.S. Beeindiging goederen vervoer voor Philips Laatste rit Roden-Groningen met wadloper 3211
Suameer	Drachten	(13,4)	29- 5-1896	5-10-1947	5-10-1947	
Drachten	industrieterrein		4- 1-1957		26- 4-1985	opening nieuwe emplacement
Gorredijk	Drachten	15,6	18- 8-1884	31- 8-1947	31- 8-1947	
Gorredijk	Oosterwolde	20,2	26-10-1911	5-10-1947	5-10-1947	racc. N.S. tot 29- 9-1962
Oosterwolde	Steenwijk	30,7	18- 5-1914	5-10-1947	5-10-1947	racc. N.S. tot 29- 9-1962
Oosterwolde	Assen	26,9	1- 7-1915	5-10-1947	5-10-1947	tot Smilde racc. N.S. tot 29- 9-1962
Hijkersmilde	Meppel	32,8	3- 7-1916	15- 2-1933	15- 2-1933	

Drukkerij Nieuwsblad van Friesland.
 :: Heerenveen—Leeuwarden ::

© W.H. Wijbenga, 16-8-2016